

Az oroszokat újabb nagy veszteségek érték

Orosz hadszíntér. Budapest, dec. 28. (Hivatalos.) A besszarábiai arcvonalon és a Dnyeszter mentén Zalescykitől északkeletre tegnap nagy orosz erőknél ismételt támadásait véresen visszavertük. Különös erőfeszítéseket tett az ellenség a Pruth és a Toporouctól északra levő erődök közé eső rész ellen. Tüzérségi előkészítés után, amely az egész délelőtti folyamán tartott és annak helyenként a nehéz kaliberű ágyuk pergő tüzevé fokozódott, az első délutáni órákban öt gyalogtámadás történt, amelyeket visszavertünk. Egy ehhez esatlakozó, 15-16 sűrű sorban történt tömegtámadás tüzezésünk tüzeben az ellenség legsúlyosabb veszteségei mellett összeomlott. Ugyanez a sors érte az ellenségnek a Dnyesztertől északra ellenünk intézett támadásait is. Veszteségeink esekélyek. Az éj folyamán nyugalom volt.

Tüzérharcok az olasz fronton.

Olasz hadszíntér. Budapest, dec. 28. (Hivatalos.) A tiroli déli és délkeleti arcvonalon a tüzérségi harcok tovább tartanak.

Három ágyu a montenegróiaktól.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, december 28. (Hivatalos.) A montenegróiak csapatainktól üldözve Kodjevóából Biocába vonultak vissza. Ovren közelében csapataink három darab legmodernebb montenegrói ágyut ástak ki. Höfer.

Kezdődik a nagy harc.

Budapest, dec. 28. (Saját tud.) Athénből jelentik: Az ántánt csapatok e hétre várják a Szaloniki körüli harcok megindítását görög területen.

A törökök hadikészülődése.

Stockholm, december 28. Pétervárról táviratozzák: Törökország teljesen befejezte a katonai készülődéseket. Hét török hadsereg van fegyverben, amelyeknek vezérei: Goltz pasa, Liman von Sanders, Bekbi pasa, Mahmud Kiamil pasa, DsemaI pasa: a hatodik és hetedik török seregek parancsnokainak neve ismeretlen.

A török seregek első és fő feladata a Dardanellákat felszabadítani, ami már megkezdődött, azután teljes erővel a Suez-csatorna ellen vonulni. Ezeket a hadműveleteket DsemaI pasa vezeti. Goltz pasa serege a 7. hadsereghez fog esatlakozni, amely Mezopotámiában súlyos vereségeket okozott az angoloknak.

A franciák erőlködései.

Berlin, december 28. A nagy főhadiszállítás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Egy ellenséges monitor tüzelése Westende fűrdőben 3 lakost, köztük 2 asszonyt megölt. Az arcvonalon időről időre élénk tüzérségi, kézi gránát és aknaharcok fejlődtek ki. A Hirtsteinen a franciák ma reggel előretörést intéztek ellenünk. Közlebbi jelentések még nem érkeztek. A soissoni pályaudvar élénk vonatforgalmát tüzérségünk tűz alá vette.

A franciák nemrégiben a pályaudvar közvetlen közelében levő kórházat, nyilván a pályaudvar védelmére, vörös keresztos lobogókkal látták el.

A kórház közel lévén a pályaudvarhoz, véletlen találatok a kórházra nincsenek ki zárva.

Keleti hadszíntér.

A Berezina mentén, valamint Cartorijszktól északnyugatra és Berestianynál orosz felderítő csapatokat visszavertünk.

Balkán hadszíntér.

A helyzet változatlan, nincs semmi újság. (Min. eln. sajtóoszt.)

Elsülyesztettünk két angol hajót.

Luganoból írják: A beduinok magartartása Egyiptom nyugati vidékén élénk aggodalmat kelt. December 8 án egy nagy gőzös, melyet tengeralattjáró kísért, kikötött Solumnál és 200 török katonát, tiszteket, különböző ágyukat és gépfegyvereket és nagy összeg pénzt tett partra. A tengeralattjáró a partraszállítás befejezése után megtámadott két angol parti őrhajót, az Abbat és a Abdelmoniemt. Az elsőt elsülyesztette, a második pedig súlyosan megsérülve zátonyra futott.

Józan beszéd Romániában.

A román kamara ülésén Dan képviselő a következőket mondotta:

— Előtte szóló azon a nézetem van, hogy a Marne menti esata alkalmul szolgálhatott volna Romániának a beavatkozására. A Marne menti esata tulajdonképpen nem volt más, mint a franciaországi német offenzíva felatároztatása, de semmiesetre sem Németország leverése.

A legutóbbi momentum is, a Szerbia elleni támadás, színtoly kedvezőtlen volt,

mert ha Románia bevonult volna a Bánáta, Bulgária megtámadta volna. Nem volt biztosítékunk arra nézve, hogy Görögország segíteni fog bennünket. Moldoveanu igen megindultan beszélt a Marosról és Erdélyről. Mi is szeretjük ezeket, de ha a nemzeti egységet el akarjuk érni, első feladat megtartani azt, amink van. Az államok egymás közötti viszonya csak az erőn alapszik.

A bolgár király trónbeszéde.

Szofia, december 28. Ma délelőtt fél-tizenkét óraker a király a szobranjét a következő trónbeszéd felolvasásával nyitotta meg:

Képviselő urak! Én és kormányom az európai háború kitérőse után több mint egy egész esztendőn át hallatlan erőfeszítéseket tettünk, hogy a szomszéd Szerbiával meg-egyezésre jussunk a végéből, hogy békés uton visszaadassanak nekünk azok a területek, a melyeket tőlünk áruló módra elarobolt. Ezek a fáradozások meghiusultak Szerbia hajthatatlan önféjűségén, kénytelen voltam seregünknek megparancsolni, hogy Szerbiába nyomuljon, hogy visszaadja testvéreinknek a szabadságot és helyreállítsa nemzetünk egységét.

Büszkeséggel állapítom meg, hogy csapataink páratlan lendülettel és rendkívüli vitézséggel vetették magukat az ellenségre és válllvetve harcolva szövetségeseink, Németország, Magyarország és Ausztria vitéz és dicsőséggel övezett csapataival, két hónapnál kevesebb idő alatt a perfid ellenséget teljesen megverték, országából kiűzték.

De még dicsőbb eredményt értek el. Azok a csapatok, a melyeket a civilizációnak és saját országainak szegényére Angolország és Franciaország kiküldtek, hogy a sanyargatott bolgár nemzetre nehezedszorbzsarnokságot támogassák és szilárdítsák, Macedóniából kiűzettek és e pillanatban egyetlen ellenséges katona sem áll többé területünkön.

Meghajlok a esatateren elesett hősök emléke előtt, a kik vérükkel pecsételték meg a nemzeti egységet.

Képviselő urak! Kormányom önök elé fog terjeszteni egy költségvetési provizóriumot az 1916. esztendő első felére, továbbá hiteljavaslatokat, a megváltott és seregeink által megszállva tartott területek igazgatásának, valamint a szervezési munkálatoknak végzésére a Marica mindkét partján lévő területeken.

Kormányom önök elé fogja terjeszteni mindazokat a javaslatokat, a melyeket a jelen pillanat fontosságának tudatában kidolgozott, szemelőlött tartván azokat a szükségességeket, a melyeket a hadsereg, a honvédelem és a háború sikeres továbbfolytatásának szükségletei megkövetelnek.

Képviselő urak! Abban a meggyőződesben, hogy önök át vannak hatva a nagy pillanattól, a melyet átélünk, kérem Isten áldását munkálkodásukra és a XVII. nemzetgyűlés második általános ülészakát megnyitottnak jelentem ki. Éljen a bolgár nemzet! Éljen a vitéz bolgár hadsereg!

Kitchener India alkirálya.

Lugano, december 28. A Secolo londoni jelentése szerint Kitchener India alkirályává akarják kinevezni.

(India alkirálya most Lord Hardinge.)

* **Családi rum** vaniliával vagy ananász izzel literje K. 3.80. Mindenféle likör essentiák 1 üveg 60 fill. Cognac legkiválóbb minőségben. Tejkivonat 4 literre való K. 1.20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B.

Elhalasztották a hollandi tehének vásárlását.

Rendkívüli városi közgyűlés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnap rendkívüli közgyűlést tartott a hollandi tehének vásárlása ügyében. Két óráig tartó vita után újból elhatározták, hogy máskor határoznak.

A hosszú vita folyamán többen hangzottak, részben szakértők véleménye, részben saját tapasztalataik alapján, hogy a hollandi tehének nem felelnek meg az itteni követelményeknek. A javaslatot újabb tárgyalás végett visszaadták a tanácsnak.

A közgyűlés lefolyásáról a következőket közöljük:

Hlatky Endre főispán elnöklete alatt a bizottság tagjai kevés számmal voltak jelen.

A tanács előterjesztette a közgyűlés egyetlen tárgyát: 200 hollandi tehén megvételére vonatkozó javaslatát, amelyet már ismertettünk.

Székely Sándor szólalt fel először. A hollandiai cég feltételei közül hiányzik a tejhozam garantálása, mert az ígért csak illosorius. Fejős tehenet próbaféjés mellett szoktunk venni.

Materny Imre: Szakértőktől szerzett vélemények szerint a hollandi tehének nem megfelelőek, különösen kiszagok részére. Talán nagy uradalmaknál beválnak, ahol egységes a kezelés s ott megadják a tanács javaslatában említett tejmenyiséget. A mi viszonyainknak a bonyhádi faj felel meg. Óriási összeget adna ki a város és a tejkérdés még sem lenne megoldva. Azt tartaná helyesnek, ha a kávéházakban, vendéglőkben eltiltanák a tejfogyasztást. Ez biztos 500 liter napi tejmenyiség, amelyet szükséges célra lehetne fordítani. Nem szavazza meg a tanács javaslatát.

Rimler Károly kijelenti Székely felszólalására, hogy a hollandi cég tejmenyiségről nem tesz említést, csak az előadói javaslat említi a tejhozamot. Tejmenyiség garantálásáról szó sincs, csak azt biztosítja Van Zaud, hogy a tehének fiatalok és 4 hét alatt borjadzanak. Debrecenből jó véleményt adtak a tehenekről. Majd felolvassa a Frigyes főhercegi uradalom vezetőjének szakvéleményét. E szerint ott 30 évvel ezelőtt honosították meg a hollandi teheneket s azok megfelelőek. 1 százalék tuberkulotikus, ami minden fajtánál előfordul. A 200 tehenet mai sem egy gazdánál helyeznék el, hanem minél több megbízható gazdánál s a tejet a városnak adnák át. A káptalan is hajlandó 100 tehenet átvenni; a tartásért nem kér semmit; a tejet 36 fillérért adnák 3 évig, ebből 20 fillért kifizetne a város, 16 fillért az uradalom javára takarékpénztárban helyezne el. A részleteket külön szerződésben állapítanak meg. Ez még nem végleges megállapodás. Így nem érti az aggályokat. A tanács mindent elkövetett. Ezzel még a tejkérdést nem oldjuk meg, de legalább a beteg gyermekek részére gondoskodniuk a szükséges tejről. A tanács a tejellátás teljes városi kezelésbe vételének engedélyezéseért felirt a miniszterhez, ha ez megjön, minden tej a város kezébe kerül. (Ezzel útik agyon a tejellátást Nagyváradon.) Kéri a bizalmat.

Gábel Jakabnak aggodalma van, hogy 3 évre 36 fillér tejjarat fizessen a város. Ha olcsóbb lesz a tej, a város nagy összeget ráfizet.

Rimler Károly felvilágosítja, hogy nem akarják 3 évre lekötöni a várost. Ha lejjebb száll a tej ára, a 36 fillért is fokozatos csökkentik.

Weiszlovits Gyula bizik a tanács jóindulatában, de a szaktudásában nem. Fejete-

geti, hogy csak rövid ideig tart a tej szükség, mert márciusban már 30 százalékkal több tej lesz, tehát csak 4 hétre kell gondoskodni tejről, erre pedig nem lehet ilyen nagy összeget kiadni. Mint gazda állítja, hogy nagy vesztesége lenne a hollandi tehennel a városnak. Fejtegeti, hogy a hollandi tehének itt nem válnának be. Napi 800 korona lenne a város vesztesége, ezt nem bírja meg a város.

Dr Moskovits József az ellen szólal fel, hogy a közgyűlésen kívül öt okolják, hogy most esetleg drágábban vehetné a város a hollandi teheneket, mert akkor ellene szólott a vételnek. Ma is, mikor több adat van a birtokában, az a nézete, hogy a város érdeke, hogy a városban több tehen legyen, de a hollandi tehen a köztenyésztésre nem alkalmas. A Frigyes főherceg uradalmában 30 évvel ezelőtt szerezték be a hollandi teheneket, de arra nincs adat, hogy abból mennyi pusztult el. 30 év alatt akklimatizálódtak a hollandi tehének. Táviratot mutat fel, hogy Debrecenben a borjuk 20 százaléka pusztult el. Saját tapasztalatából is tudja, hogy mennyi tehen hullott el, pedig pedáns, állandó orvosi felügyelet alatt tartották azokat. Felolvassa a Köztelek cikkét, amelyben az óvári gazdasági akadémia egyik híres tanára azt mondja, hogy a hollandi tehének a kiszagok kezébe nem valók. Ha a káptalan veszi át a teheneket s felel róla, hogy a várost nem éri veszteség, akkor hozassák meg azokat, de kiszagok részére ne vegyenek ilyen állatokat. A 36 filléres tejár, 3 évre, nagyon magas. A 7 éves tehen már öreg tenyésztésre. Majd a saját és a mások tapasztalatára hivatkozva, jelenti, hogy a siementhalai tehének 3000 liternél több tejet adnak évente s így nem éri, hogy jön a tanács javaslatába 1500 liter. A tehenre 9 hónap óta nincs várm, tehát a mentességet kérni nem kell, államsegélyt sem kaphat a város, mert a hollandi tehének a kormány által a köztenyésztésből ki vannak zárva. Bonyhádi teheneket lehet kapni különként élősulyban 2 K 90 fillérért s napi 10 liter tejet garantálnak. Ezek alkalmasak a kiszagoknak, mert öröklők, fajt szaporítanak. A kiszagoknak csak bonyhádít vegyenek a város érdekében.

Komlóssy József kijelenti, hogy a tanács nem erőlteti a kérdést, de a beteg gyermekeknek akartak tejről gondoskodni. Csak a legégetőbb szükségét akarják ellátni. A tejmester átment Debrecenben s a hollandi teheneket felszerben, nagy sárban találta, úgy, hogy nem lett volna eruda, hogyha mind elpusztult volna. A tejhozamra szakértőket hallgatott meg. Cáfolja Moskovits állításait. Weiszlovitsnak megjegyzi, hogy a tehének száma apad, ezért tavasszal is tejszűkség lesz. A tanács megtett mindent a tej biztosítására.

Dr Medvigy Gábor szerint a kérdés megérett a döntésre. Bár szakszertű érvek hangzottak el a tanács javaslata ellen, de az eszme elismerésre méltó s megoldásra vár. A tanács nem tett eleget, mert kötelessége ezt az égető kérdést addig felszínen tartani, míg megoldást nem ér el. Helyteleníti, hogy a polgármester a bizalmat is felvegye. A házi kezelés nem felel meg; Nagyváradon még rosszabb lenne a helyzet, mint Debrecenben. Hová tenné most a város a teheneket. A káptalannal még nincs előkészítve a kérdés. Csak ha teljes megállapodás jönne létre, akkor támogatná a tanács előterjesztését. Indítványozza, hogy vegyék le a javaslatot a napirendről s újból tárgyalja a tanács a kérdést s az elhelyezésről jöelöre gondoskodjék.

Dr Moskovits József személyes kérdésben szólal fel. Ő még szeptemberben szerezte be a hollandi teheneket, elég olcsón, de a saját tapasztalatai után szívesen visszasinálná az üzletet. Sajnálja, hogy a hollandi tehének helyett mást nem vett. Ezután bonyhádi fajt vesz. Lelkiismereti kötelességet teljesített, mikor felvilágosítással szolgált,

hogy a kiszagoknak nem való a hollandi tehen.

Weiszlovits Gyula egy bizottság kiküldését javasolja Komlóssy József, dr Moskovits József, Molnár Imre gazdasági felügyelő és Kálmán Ernő tagokból a 200 hollandi tehén megvásárlása ügyében.

Rimler Károly kijelenti, hogy a tanács a kérdést tovább felszínen tartja.

A közgyűlés ezután elfogadta a dr Medvigy Gábor indítványát s további tárgyalás végett levették a napirendről.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Jönnek az orosz Vörös-Kereszt Egyesület kiküldöttjei.

Hetekkel ezelőtt megirtuk, hogy az orosz foglyok megtekintésére Oroszországból a Vörös-Kereszt tagjai Magyarországra, közelebről pedig egyenesen Bihar megyébe is is ellátogatnak. Az orosz hölgyek már megis kezdték utjukat és eddig több vármegyét látogattak meg, Pár nap múlva már Bihar megyében lesznek a vendégek. A hölgyek érkezése a lehető legegyszerűbb módon, mondhatni katonásan fog végbemenni. Erre vonatkozólag tegnap az alispán a következő táviratot intézte az összes főszolgabírákhoz:

Utastom, hogy a hadifoglyok megszemlélésére kiküldött orosz vörös kereszties nővérek s kíséretük érkezése legközelebbi napokban várható. Általában polgári hatóságok és személyek részéről mindennemű ünnepléses fogadtatás a hadügyminiszter kivánatára mellőzendő, amennyiben az említett missió feladatát teljes csöndben és feltűnés nélkül óhajtja végezni. Felhívom, hogy ez értelemben az alárendelt hatóságokat sürgősen utasítsa.

Alispán.

A táviratot tegnap minden főszolgabíró megkapta. A hivatalos értesítés idejében ment szét, mert az ellenséges ország kiküldöttjeit mégis csak olyan fogadtatásban akarták részesíteni, mint vendégeket.

A kiküldöttjeiket a katonai kíséreten kívül természetesen a közigazgatás kiküldöttjei fogják kalauzolni. Meg fogják tekinteni azokat a nagyobb ipartelepeket és községeket, ahol nagyobb számmal vannak orosz foglyok elhelyezve. A kisebb helyeken nem tartanak szemlét.

Mennyi lisztet fogyaszthatunk?

A hivatalos lap a miniszterelnök rendeletét közli, amely a liszt- és kenyérfogyasztást szabályozza. A miniszterelnök rendelete szerint 1916 január 10 ikétől kezdve bárkinek naponként és fejenként legfeljebb 240 gram buza, rozs vagy árpalisztból, illetve ezek keverékéből készült lisztet szabad elfogyasztania. Nehéz testi munkával foglalkozóknak meg van engedve, hogy legfeljebb 300 gramm lisztet fogyaszthassanak. Az őstermeléssel foglalkozók 400 gramm lisztet élvezhetnek. Ugyanez időtől kezdve lisztet és kenyeret csak a közigazgatási hatóság által kibocsátott liszt és kenyérfogyasztási igazolványok ellenében szabad forgalomba hozni és vásárolni.

A rendelet a gabona és lisztrevirálást is érinti, amennyiben kimondja, hogy akiknek 1916 agusztus 16. napjáig számítható gazdasági szükségletét meghaladó gabona- vagy lisztkészlete van, az készletének szül-

ségletét meghaladó részét köteles a hatóságilag megállapított legmagasabb áron a hatóság rendelkezésére átengedni.

Garázdálkodó katonák.

Obrincsák honvéd állomásparancsnok nyilatkozata.

A Tiszántúl is régebben tud esetekről, amelyekben a katonasághoz tartozók az érdekeltek, akik ellen különböző kihágások miatt panaszt emeltek.

Tegnap egyik lapban éles hangú hirdetés jelent meg, amely arról szól, hogy Gerő Ármán főkapitány felterjesztést tett Rimler Károly polgármesterhez, amelyben kérve, hogy a rendbontó katonák türelmetlen üzemelneik megtorlása iránt intézzen átiratot a térparancsnoksághoz, mert a jelen körülmények között a rendőrség képtelen a polgárság testi épségét és vagyonbiztonságát megővni.

A szokatlan hiradásra vonatkozólag megkérdeztük Obrincsák István ezredes, honvéd állomásparancsnokot, aki a következőket mondta:

— Nem tudok az egész dologról, hivatalosan pedig még nem kaptam meg az átiratot. Nem hiszem, hogy tőlük valaki hasonló kihágásokra vetemedett volna. Ennek kifejezést is adtam zászlóaljtisztjeim előtt is. Remélem is, hogy nincs az átiratban ránk vonatkozó eset. Hivatalosan felelni fogok az átiratra, ha olyan esetet hoz fel, amely valahol valamikor megtörtént s ha adatokkal szolgál az átirat. Általánosságban emelt panaszra nem járhatok el, kívánni fogom, hogy a főkapitány határozottan mondja meg, kikre vonatkozik kijelentése s adjon adatokat. Tisztázni fogom a kérdést. Nem tudom e pillanatban mit fogok csinálni, de a dologt nem hagyhatom abba s az állomásparancsnoksággal és a sajtóbizottsággal érintkezésbe lépek, hogy a követendő eljárást megbeszéljen.

Karácsonyi üdvözlét Belgrádból.

Herjessy János nyug. államvasuti tisztviselő fia, Győző, aki a dli haretéren kizd, érdekes levelet küldött haza szüleinek karácsony alkalmával, amely megkapó hangulatával tűnik ki. A levél a következő:

Olyan ünnep közeleg, amelyet eddig az emberek, otthon szeretteik között ünnepelve töltöttek el. Most a sors úgy intézte, hogy majdnem minden család tüzhelyétől fog hiányozni apa vagy fiu, aki nem térhet vissza azok közé, akik szíve mélyében fekszenek, hogy az igazi szeretet ünnepén velük együtt ünnepeljen. Eddig közöttetek voltam mindig, gon' talanul ünnepeltem én is, de egy hívó szó távol más hazába hívott, ahol kötelességtudóan kell addig helyt állani, míg parancs nem jön a visszatérésre. Itt távol töltök talál a karácsony. Visszatérni nincs mód, tehát ha eljön az ünnepek estéje és leültök szeretett körötökbe, most először nélkülem ünnepelve ne éreztétek magatokat rosszul: gondolatok arra, hány család még a jövőben sem láthatja visszatérni végleg elveszett szeretteit. Ha Isten úgy akarja, jövőre együtt leszünk, sokkal boldogabban, mint most. Képzeltetek engem körötökbe, mert én is

ugy fogom magamat érezni, mintha együtt lennék.

Továbbá érdekes dolgokat ír belgrádi életmódjáról is:

Munkánk annyira előre van haladva, hogy bizonyos okok miatt részünkre munka nincs, azért ma vasárnap „dienstfrei” van. Délelőtt a város megtekintésére indultam. Tikkasztó melegben jártam végig azokat a helyeket, ahol nemrég borzalmas harcok voltak. Kiseb utcaiban még szemlélhetők az utcai harcok borzasztó nyomai. Nagyobb utcákon villamos robog a katonaság részére díjmentesen. Üzletek közül sok nyitva van élénk színezetű szőrv a város még nem rég kihalt kőpáncok. Főképpen a bodoga és trafik mutat oly forgalmat, habár méreg drága árak vannak.

A vár belseje előttem örökre feledhetetlen lesz. A modern háboru minden furfangjának nyomaival kever romokban a dac és gög e vára.

..HIREK..

* **Meghalt Beczkay Lajos.** A város egy ismert régi polgára halt meg tegnapelőtt. Beczkay Lajos, aki évtizedeken keresztül erélyes ellenzéki politikát csinált a városházán s állandó felszólalásaival ugyancsak kényelmetlen volt a városház vezetőinek, tegnap meghalt 63 éves korában. Kereskedő volt hosszú éveken át, később sok idejét foglalta le a városi politika, az ellenzéki agitáció. Élete vége felé üzletével felhagyott s a legutóbbi időkben a villamosmű csillár-raktárát kezelte. Halálát széleskörű rokonság gyászolja. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Beczkay Lajosné szül. Szász Karolin és gyermekei Giza férj. özv. dr. Dunst Jánosné, Klári és Laci gyermekeivel, Beczkay Jenő és neje szül. Nagel Aranka, Aranka és Jenő gyermekeikkel, fivére Beczkay Arthur gyermekeivel, valamint az összes rokonok nevében legmélyebb fájdalommal tudatja, felejtethetlen férjének, legjobb édesapá, após, nagypapa, testvér és rokon Beczkay Lajosnak f. évi december 27 én este fél 7 órakor rövid szenvedés után, életének 63-ik, boldog házassága 42 ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai f. hó 29 én d. u. 3 órakor fognak Pável-utca 19. sz. háznál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a Rulikovszky temetőben lévő családi sírhelyen örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig f. hó 30 án d. e. 9 órakor fog a Szent László templomban az Eggek Urának bemutatni.

* **Az ügyészség helyettes vezetője.** Thury Hadre dr.-nak vezetőügyészé történt kinevezésével egyidejűleg Medvigy István dr. ügyész helyettesé lépett elő. Eelőből Medvigy István dr. ügyészt a hadseregből szabadságolták és Sabácból, ahol legutóbb mint főhadnagy teljesített szolgálatot, hazaérkezve elfoglalta hivatalát. Dávidházi Medvigy István dr. kiváló polgári képzettsége, rokonszenves modora és ismert erélyessége ez új helyen is kellő módon fog érvényesülni, aminek minden jogászember örülni fog. A Tiszántúl szívesen köszönti őt hivatalbalépése alkalmából.

* **Kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter Kovács Károly nagyváradi posta- és táviratbiztos postai- és táviratbiztos névezte ki.

* **A villamosmű átadása az új igazgatónak.** Nagyvárad város villamos felügyelő-bizottsága tegnap délután tartott ülésében foglalkozott a villamosmű átadásával Rimánóczy Béla új igazgatónak. Rimler Károly elnökléte alatt Lukács Ödön, Fényes Manó, Kelen Béla, Gábel Jakab, Kőszeghy József, dr. Thury László, dr. Moskovits Miksa mérnök, Rimánóczy Béla igazgató, Bige József tb. aljegyző. Rimler Károly a bizottság nevében melegen üdvözölte az új igazgatót, akinek működése elé bizalommal és reménytel néznek. Kérte, hogy az előlegezett bizalmat működésével igazolja. Rimánóczy Béla köszönetét fejezi ki a kijelölésért és a kinevezésért. Fogadalmat tett, hogy teljes odaadással a város jól felfogott érdekében fogja kötelességét teljesíteni. — Kéri működéséhez a bizottság támogatását. Ezután előterjesztette Kőszeghy József főmérnök a villamosmű üzemének novemberi adatait, majd jelentést tett a villamosmű átadásáról. A jelentést tudomásul vették s a bizottság köszönetét fejezte ki. Rimler Károly elnök kijelentette, hogy s tanács fenntartja a jogot, hogy a főmérnök lelkes működését méltassa. Az üzem átvétele ma, december 29 én lesz. A leltározáshoz a tanács tagjait már kiküldték; a bizottság részéről Fényes Manó és Moskovits Miksát kérték fel. — Ezután Fényes Manó és Kelen Béla a villamos-telep alkalmazottai részére a két havi háborus előleg megadását sürgették, amit a tanács a közgyűlés elé terjeszt. — Végül Kelen Béla felszólt, hogy a vasut állomás előtt nagy sötétség van, egyetlen ivlámpa sincs. Kőszeghy József főmérnök előadta, hogy a kérdéses terület a máv. tulajdona s már egyezség van, hogy a tere két darab 2000 gyertyafényű ivlámpát állítanak.

* **A Katolikus Népszövetség** I. csoport vezetőit értesitem, hogy a december havi füzet megérkezett, szíveskedjenek átvenni a Népszövetségi Otthonban. Az igazgató.

* **A második lengyel egyetem Vilnában.** Krakóból táviratozzák: Vilna városi tanácsa Vezlavszki polgármester elnöklésével közoktatásügyi bizottságot alakított. Azt tervezik, hogy a második lengyel egyetemet Vilnában állítják fel. Eleinte csak lengyel előadások lesznek, később azonban a rutén és a litván nyelvet is tanítani fogják.

* **Vetítő-estély a Katolikus Körben.** A Katolikus Kör tegnapi estélyén Pataky Arnold dr. egyetemi tanár tartott előadást Krisztus születése idejéről nagy közönség előtt. Hatásos előadásában felölelte a különböző népek karácsonyi szokásait, s ezeket bemutatta vetített képeken. Katonáink haretéri karácsonyi ünnepeiről, a karácsonyról a fronton, mutatott be pomás vetített képeket előadása illusztrációjával. Az előadást a közönség nagy tetszéssel fogadta s a szerzőt meleg ovációkban részesítette. A legközelebbi előadás jövő kedden lesz.

* **Pásztorjáték a beteg katonák javára.** Komoróczy Zoltán magyar-éskei r. k. kántortartó dícséretre méltó fáradozással karácsony első- és másodnapján pompásan sikerült pásztorjátékot és színi előadást rendezett növendékek és felnőtt szerepeltetésével. A tágas iskolater-

met mindkét estén zsufolásig megtöltötte a közönség, úgy hogy a beteg katonák részére szép segély jutott a befolyt jövedelemből. A szereplők a jótékony ügyhöz méltó nemes buzgalommal működtek.

*** Az ipari szakiskola a Markovits-házban.** A nagyváradai ipari szakiskola jelenleg három felé van elhelyezve, ami megnehezíti az iskola működését, igazgatását. Rimler Károly polgármester legutóbb budapesti útja alkalmával ebben az ügyben eljárta az illetékes minisztériumokban. Előterjesztette a város azon propozícióját, hogy a felépítendő nagyszabású ipari szakiskola céljaira engedje át a katonai kincstár a Rákóczi-úton levő Markovits-házat, amelyben jelenleg a honvéd kiegészítő parancsnokság van elhelyezve. Cserébe ezért a város átadja a régi járványkórház épületét és területét. A minisztériumokban az ajánlatot igen kedvezően fogadták s már a jövő héten egy bizottság érkezik Nagyváradra a kormány kiküldötteiből, hogy a kérdést a helyszínen rendezze. Egyelőre, míg az iskola részére a nagyszabású palotát felépítik, az ipari szakiskolát, kellő tatarozás után, a Markovits-házban helyezik el.

*** A napidijasok alakuló gyűlése.** A nagyváradai állami és törvényhatósági napidijasok a háboru tartama alatt, tehát a legnehezebb időben, oly szép számmal tömörültek a díjnokok országos egyesületének lobogója alá, hogy Nagyváradon is megalakíthaták a helyiseportot. Az alakuló gyűlést tegnap tartották meg. A közgyűlésen Szabó Gyulát elnöknek, Losonczy Gábort titkárnak választották meg. A választások megtörténte után a napidijasok védelmeivel foglalkoztak.

*** Sajtószállásért.** A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége Sajtószállásnak, az újságírók falujának felépítésére mozgalmat indított. E célra Nagyváradon az első hangverseny lesz február 16-án. Fodor Aranka opera-énekesnő, Fischer Ervinné, Imrik Cornélia, Patzkó Aladárné, B. Garzó Adél tanítványainak közreműködésével. Fehér Dezső a háborus újságírásról ír darabot, Bihari Ákos szavalt, s felkéri Vészi Margitot felolvasásra. A siker kétségtelen.

*** Halálozás.** Reichel Henrikné, az ismert vállalkozó felesége tegnap fél 2 óra körül hosszas betegség után Nagyváradon meghalt. Temetése csütörtökön lesz.

*** Kik után jár hadisegély.** A hadsegélyezésre vonatkozó miniszteri rendelet értelmében eddig kizárólag azok után volt esedékes a hadisegély, akik családfenntartók voltak. Magtörtént aztán az, hogy az illető harképtelenné lett és most odahaza van. Ellenben másik tagja is volt az ilyen családnak a harctéren, aki most az elnyomorodott vagy elesett tag helyett fenntartaná a családot. Ezekre a hadisegély nem volt megállapítva. A hadsegélyző bizottság most elhatározta, hogy a bevonult egyén, ha eredetileg nem volt családfenntartó és csak a család körülményeiben a bevonulás után beállott kedvezőtlen változások következtében válik szükségessé, hogy a család, vagy a családtag fenntartásáról a bevonult

gondoskodják, akkor a hadbavonultnak családja szintén segélyben részesítendő. A segélyezés rövidesen meg fog kezdődni.

*** Mocsáry Sándor halála.** Mint részvétellel értesülünk, Mocsáry Sándor kitanácsos Budapesten 75 éves korában meghalt. A halálesetről a rokonság a következő gyászejelentést adta ki:

Szomorú szívvel jelentjük, hogy szeretett jószágos nagybátyánk, illetve rokonunk és sógorunk Mocsáry Sándor kitanácsos, a Magyar Nemzeti Múzeum nyugalmazott osztályigazgatója, a Ferencz József rendtiszti kereszttese, a Magyar Tudományos Akadémia és a királyi magyar Természettudományi Társulat tagja, életének 75 ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, csendesen elhunyt. A megboldogult tetemét folyó hó 28-án délután 3 és fél órakor a kerpesi temető halottastermében megtartandó bészentelés után az ugyanazon temetőben levő családi sírhelyen fogjuk nyugalomra helyezni. Az engesztelő gyászmaise folyó hó 29-én délelőtt 10 órakor lesz a terézvárosi r. kath. plébániatemplomban megtartva. Budapest, 1915. december hó 27. Béke hamvaira! A gyászoló rokonság.

Mocsáry Nagyváradról származott. Rokonsága ma is itt tartózkodik. Mint a premontrai kanonokrend tagját hívták meg a Magyar Nemzeti Múzeumhoz, ahol mint osztályigazgató tevékenykedett igen eredményesen.

*** Ugy sajnáljuk, hogy megszakad a szívünk.** A Times ma érkezett száma írja: A szerbek fogságából Olaszországba vitt magyar foglyok közül egy biharmegyei katona panaszkodott, hogy rossz volt az élelmezésük a szerb fogolytáborokban. Az őket őrző szerb katona erre így felelt:

— Nem láttatok, hogy ugyanazt ettük mi is, amit ti, mi nekünk se volt különbség a készletünk, mint a tiétek.

A Times erre hosszan leírja, hogy milyen kitűnő katona a szerb, milyen kevés az igénye, egy falat kenyér mellett három napokon keresztül, tűr és szenved, bátor és hő. Szóval a világ legremekesebb embere. Csak azt nem írja meg, hogy ezt a „nagyszerű” nemzetet elfelejtették megsegíteni s miután belegrasztották a bajba, bent hagyták a csávában a jeles angolok.

*** Háborus segély a nyugdíjasoknak és özvegyeknek.** Az Országos Hadsegélyző Bizottság az állami tisztviselők, altisztek és szolgák, valamint ezek özvegyei közül mindazokat, akik még az 1912. LXV. t. c. hatálybalépése előtt nyugdíjaztattak, amennyiben az alkalmazott nyugdíja az évi 3000 koronát, az özvegy nyugdíja pedig a 2800 koronát meg nem haladja egyszermindenkorra szóló segélyben kívánja részesíteni. A segély összege azoknál a tisztviselőknél és tisztviselői özvegyeknél, kiknek nyugdíja 1200 koronát meg nem halad: 150 korona; ha a nyugdíj 1200 koronát meghalad, de nem több, mint 2000 korona, akkor a segély 200 korona, míg azok a tisztviselők, kiknek nyugdíja a 2000 koronát meghaladja, de nem több mint 3000 korona, továbbá azok az özvegyek, kiknek nyugdíja 2800 koronánál nem több: 250 korona segélyt kapnak. A nyugdíjas szolgák és a szolgák özvegyei 80 korona segélyben részesülnek. Aki a segélyt igénybe kívánja venni, az legkésőbb 1916. évi január hó végéig kitölti azt a kérvényürlapot, melyet a nyugdíj számfejtő pénztárnál, illetve számvevősnél díjtalanul kaphat. A kérvény bélyegmentes. A segélyeket a pénztár, illetve számvevőség által záradékolt

záradékolt kérvény alapján az Országos Hadsegélyző Bizottság megbízásából az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete utalja ki és postatakarékpénztárat útján megküldi az illetőknek.

*** Adományok a vak katonák javára.** N. N. 4 koronát, G. S. 6 koronát juttatott szerkesztőségünkbe a vak katonák javára. Rendeltetési helyére juttatjuk. Az összeggel a Tiszántúl gyűjtése a vak katonák számára 2328 13 K-ra emelkedett.

*** A hadiárvák karácsonyára.** A Vay Zoltán tb. árvaszéki elnök pártfogása alatt levő 23 kiskorú hadiárva részére a városi árvaszék hivatalos helyiségében felállított karácsonyfa előállításához és a hadiárvák javára a következő adományok folytak be: Janky Antal utóda Csatári 2 doboz karácsonyi cukor, Weisz Bernát 1 doboz teasütemény, Wechsler és fia 1 kiló apró cukor, Uj esemege üzet 1 pakk tea, ifj. Popper József fél kiló szaloncukor és 1 doboz karácsonyfadisz, özv. Kádár Ferencné 17 csomag cukorka, Mihályfy Jenő 1 kiló szaloncukor, Blaha István 1 kiló kávékrém cukorka, Benedek testvérek 1 doboz szaloncukor és 1 doboz karácsonyfadisz, Biga Béla közgyám karácsonyi gyertyák, özv. Stukli Béláné 2 trikó és játék, Kakas István több darab játék, Mertz József 1 könyv és játék, Vay Gabika játék, karácsonyfa dísz és nyakendők, és özv. Reiterné 4 kiló alma. Nevezett jószívu adakozók ezuton is fogadják a városi árvaszék köszönetét.

*** A katonák karácsonyára.** Az olaszii községi polgári leányiskola tanulói is kivették részüket a karácsonyi jótékonyaságból. Gyűjtöttek játékot a hadbavonult gyermekeiknek, adtak a hadiárvák karácsonyára 17 korona 97 fillért, a Vörös Kereszt Jobbkéz osztályának és beteg katonák karácsonyára 30 korona 87 fillért, 65 drb ajándék-zacsokot, egy kosár kalácsot, az Országos Hadsegélyző Hivatalnak 42 K 86 fillért a harctéri katonák karácsonyi ajándékára. Főként pedig szépen gondoskodtak a Tisza Kálmán-téri iskolahelyiségben elhelyezett sebesült katonákról. 184 drb ajándékzacsokot, 180 drb kalácsot, 2 karácsonyfát, 20 üveg befőttet, 8 liter bort, 30 embernek való mákos laskát, teát, cukrot, citromot küldtek a beteg vitézeknek s ápolóiknak s a szeretet-adományokat az osztályok képviselői, 20 fahéruhas leányka osztotta ki tanítónői felügyelet mellett a jól sikerült karácsonyi színtjáték és a vitézek üdvözlése után, ami két teremben egyidőben folyt le a csillogó karácsonyfa mellett.

Az ór-uteai közs. elemi leányiskola növendékei az iskola kórházában elhelyezett beteg katonák karácsonyi szeretetadományára oly szép eredménnyel gyűjtöttek, hogy 340 csomag összeállításra vált lehetővé. Szegényl: I. a) osztály: 546 K, I. b) osztály: 6 K, II. a) 2 K, II. b) 20-60 K, III. osztály: 374 K, IV. a) 26-70 K, IV. b) 26 K, V-VI. osztály 40 korona, ezenkívül cigaretták, levelezőlap, alma, dió és befőtt. Adományokkal hozzájárultak még: Iványi Istvánné 110 drb tepertős pogácsa, 50 drb alma, Fuszke 20 drb mákos kifli, Csordacsics Ferencné és Bródy Fanny 30 drb kifli, Wentraub Mór teasütemény, cukorka, Mezei fűszerkereskedő alma.

A Rózsavölgyi házban ápoló beteg katonák karácsony fájára adakoztak: Szélegian Szeverné (Hollód) 10 korona és dió. Sinka László 6 korona, Lázár Aurélné 35, Lukács Gézné 20, özv. Klímó Miklósné 20, dr Pap Coriolánné 12, Steintz Kálmánné 10, dr Kiss Döméné 5, Hosszu Jánosné 5 szeretet esomag, Imrik Cornélia sütemény, özv. Meluch Lajosné 22 töltött kifli, dr Bolks Viktorné 1000 cigaretták, Straub tanárné 5 szeretet esomag, Kovács Imréné 10 szeretet esomag, Hermanné 2 nagy töltött kalács, Pocsai Jánosné 27 kis és 1 nagy kalács, dr Nyiry Béláné 1 nikkel óra és lánc, Va-

day Józsefné tészta, Tóth Kálmáné 12, Szabados Pálné 10, Zöldy Bertalenné 10, Lobermayer Gyuláné 2, Benyovszky Aladárné 12 szeretett esomag, Muresán Valérné 26, Lopusz Jánosné töltött kifli, Éber Béláné 2 nagy lőtt kalács, Pasali Péterné 5 kg alma, 200 cigareta, Horváth 5 kg alma, özv. Kádárné 2 kg szalon cukor.

Mindezen nemes adakozóknak és a Matkó nővéreknek, kik oly szívesek voltak 2 szép karácsonyfát díszíteni és az ünnepélyt rendezni a beteg katonák nevében háálás köszönetet mond *Butyka* Lajosné.

*** Az orosz és szerb hadsereg találkozása.** A szolnoki pályaudvaron történt. Két foglyokat szállító vonat találkozott, az egyikben oroszok voltak, a másikban szerbek. Mindkét csoport leszállt és pihenőt tartott. Az orosz és szerb foglyok kíváncsi szemekkel néztek egymásra. Odaszél az egyik szerb fogoly a muszkákhoz:

— Hát, csak a cár az oka a háborúnak!

Visszaszól rá egy orosz:

— No, én meg azt mondom, hogy Péter királynak köszönhetjük, senki másnak, hogy ide kerültünk . . .

Odasomfordál erre egy cinikus arcú szerb legény.

— Na, mit vakaráltok! Mind a kettő ugyanazt akarta: Miklós cár és Péter király is. Az volt az óhajuk, hogy az orosz és szerb hadsereg, itt Magyarországon szívében találkozzék. És az óhaj teljesült, ime (és a két fogoly csapatra mutatott) találkozott a két dicső hadsereg . . .

*** A biharmegyei közkórházban** épült sebesült katonák karácsonyára ajándékokat küldtek: Gróf Széchenyi Miklós bort, Radu Demeter karácsonyfát, Tabéri Arminné édes tészta, Papp Cserianné édes tészta, Buzássy Albertna mézes, Márián Emilné dió, cukorka, özv. Jelentsik Istvánné cukorka, özv. Szabó Géznáné 24 db zsebkendő, Bozói Gyuláné 500 db cigareta, 130 képes levelező-lap, 50 zsebkendő, édes tészták, dr Fráter Imréné 1000 cigareta, 120 db ajándéktárgy, 36 db zsebkendő, alma, dió, tészta. Özv. Feledi Józsefné diós és mákos kalács, Mártonffy Gyuláné édes tészta és pogácsa, Mártonffy Stefánia karácsonyfa dísz, édes tészta és cukorka, Mártonffy Bogdáné tészta és 6 üveg befőtt, Domokos Vilma karácsonyfadísz, 10 db zsebkendő, özv. Novák Krisztinné 5 korona, Fásy Lajosné 20 kor., özv. Kádár Jánosné 1 kilo cukorka és tea-sütemény. Haltenbergerné 200 db cigareta, Osatary József 2 kilo füge, 2 doboz cukorka, özv. Fűréd Lászlóné 8000 db cigareta, egy kosár dió, 6 üveg bor, Wurst utóda cég 30 db gyertyatartó és gyertya.

*** Világraszóló az a diadal,** amelyet Tolnai Világlapja eddig megjelent öt kötetével aratott az irodalom terén. Szürke, szintelen, tudományos stílus helyett könnyen érthető, rogyászerűen élvezhető, nép szerű tónusban oktat, s mégis szakszerűen, úgy, hogy bárki is megértheti. Ilyen irányu magyar munka nincs közforgalomban, ami nem is ejthet bennünket esedálkozásba, mert hisz köztudomásu, hogy nálunk milliók számára „megírt könyv könnyen megérthető, tudományos” könyv eddig nem termett. Tolnai Világlapja az első, aki óriási pénzáldozatok árán megteremtette olvasóinak azt, amivel még eddig egyetlen lap olvasói sem diszkegkedhetnek. E mű VI. kötete most jelent meg, s bátran mondhatjuk, hogy felülmúlja az eddigi 5 kötetet. Amugy is értékes tartalmát művészi rajzok és színes műmellékletek gazdagítják.

*** Újévi ajándékoknak** megfelelő gyönyörű manieure, fésű, illatszer és toilette kazetták, parfümök legolesőbban és legszebb kivitelben Farkas István Apolló drogeriájában szerezhetők be. Telefon 13 02.

*** Kiadó butorozott szobák** és lakások modern berendezéssel, fürdőszoba használatával hosszabb, vagy rövidebb időre. Nagy Sándor utca 4.

*** Poloskairtó NOXIN** biztos zser. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

*** Zeuzsi kisasszony** a Rákóczi-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simor Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est megszélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád. Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedők, gramafonok eladása és javítása olosóárban. Hár különlegességek.

*** Veszek** óeska varrógépeket és kerékpárokat ugyszintén literes és félliteres boros palackokat Kalenda János Szent László-ter. Moskovits palota.

*** Köhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál** használjon kizárólag: Farkas-féle hurut-szeletkét. Ára K. — 60 Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. Telefon: 13—02.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

*** Kossuth-utca Sas-palota. Telefon: 635. sz. Aszódy** 8-féle zamata pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan, kávépörköldém kora reggeltől késő estig a fogyasztók rendelkezésére áll, nagymennyiségben teák, rumok, kávé, csokoládék, szardíniák, sajtok, szalámi, Kugler Gerbeaud cukorkák. Színházba, Apolló, Uránia és Vigadó moziba járók cukorkát Aszódytól Kossuth-utca, Rákóczi uton, Zöldfa-passzáz és Kossuth-utcai passzázban vásárolhat főüzleti árak szerint, kávékrém 1 darab 2 fillér, 1 nagy rud csokoládé 16 fillér. Kossuth-utcai passzázban külön halkonzerv üzletben kaphatók összes faju pácolt halak, u. m. ossee, fillé, tengeri hal, mely pótolja a húst, stb. stb. Karácsonyra és Mikulásra még soha nem létező óriási nagy szaloneukorka vásár és sok ajándéknak való édességek kaphatók. Katonai postaládák és harctéri dobozok megtöltése üzleteimben árukkal együtt beszerezhető. Üzleti vállalatom: Főüzlet: Kossuth utca, I és II. fiók: Sas-passzáz halüzlet, II-ik fiók: Zöldfa-passzáz kabarával szemben, III-ik fiók: Csokoládé Király Rákóczi ut Orsolya-zárda.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szerdán: Az ember tragédiája.
Csütörtökön: Az ember tragédiája.
Pénteken: Nagy Szilveszteri kabaré.
Szombaton délután: Az ördög.
Szombaton este: Legénybucsu.
Vasárnap délután: Önagysága ruhája.
Vasárnap este Gül Baba rózsái.

Az ember tragédiája került tegnap színre, zsúfolt ház előtt, pompás, igazán mintaszerű előadásban. *Bihari Ákos* Ádámja klasszikus alakítás. Igazán kár,

hogy ezt a jeles művészt aránylag ritkán halljuk, Madách örökszép remekében legkiválóbb alakításai egyikét nyújtotta. Mindenben méltó partnere volt *Fodor Ella*, akinek Évája Madách gondolatainak tökéletes átértését sugározta mindenben. *Tóth Elek* Luciferje is messze kimagaslott művészi értékével. A három főszereplőnek elsőrangú alakításai mellett a drámai személyzet többi jeles tagja, *Polgár Mariska*, *Varsa Gyula*, *Sik Rezső*, *H. Körösi Juci*, *Bánházi Teréz* nyújtottak esupa jó alakítást.

A Szilveszteri kabaré. A Szigligeti színház társulata által Szilveszter napján rendezendő nagy kabaré előadás műsorának egybeállítását élénken foglalkoztatja most a színtársulatot. Mindazok, akik eddig is ötlettel, humorral siettek gazdagítani a színházi kabaré műsorait, most is találkozót adtak egymásnak és a bőséges műsorpénteken olyan frappáns lesz, hogy a publikum gyönyörű szórakozást fog találni a színházban.

Az ember tragédiája abban az elsőrangú előadásban, amelyben kedden este volt a reprize, péntekig a műsoron marad.

A Szigligeti-színház újdonságai. Erdélyi Miklós színigazgató, aki a legnagyobb áldozatkészséggel, ezekben a súlyos időkben schasem téveszti szemelől a műsorok változatosságát, legutóbb Budapesten járt és ez alkalommal ismét a budapest újdonságok egész halmszát hozta haza. Erdélyi Miklós színigazgató megszerezte előadására Gábor Andor páratlan sikertű színművét: a *Ciklament*, *Drégely* kitűnő, azóta már a világpiacra került *Kisasszony* férje című énekes vígjátékát, A császárnőt, *Graniehstadt*en bájos operettjét, amelynek Bécsben már a múlt héten zajlott le a százhatvanadik sorozatos előadása és *Hevenssi József* *Madonna* rózsáit, amely a Nemzeti Színháznak egyik ideai szenzációja. És mindezeket a híressé lett, a közönség legélénkebb érdeklődésére méltán igényt tartó újdonságokat a színtársulat bérletben fogja bemutatni, ami kétségtelenül csak fokozhatja a publikumnak azt a törekvését, hogy ily kitűnő műsorok mellett bérleti lehessenek a színháznak. Rövid ideig elfogad még bérleteket a színház titkári hivatala, amely reggel 9 órától délig és délután 3 órától 5 ig áll a bérleti szándékozók rendelkezésére.

Legújabb táviratok.

A szabadjegyek meghosszabbítása.

Budapest, december 29. (Saját tudósítónktól.) A kereskedelmi miniszter a kedvezményes és szabadjegyeket január 31 ikéig meghosszabbította.

Az oroszok rettenetes kudarca.

Budapest, dec. 28. (Saját tud.) Csernovitzból jelentik: **A besszarábiai határon az orosz offenzíva karácsony óta tart. Az ellenség folytonos rohamokban rettentő ember és munició pazarlása dacára kudarcot vallot. Nyöle támadásukat véresen visszaverték.**

Pusztító vihar Angliában.

Budapest, december 28. (Saját tud.) Londonból jelentik: Angliában óriási vihar vonult végig. A telefon vezetékek tönkrementek, a tengerpart hajóroncs darabokkal van borítva.

Katonák szabadságolása Görögországban.

Budapest, december 28. (Saj. tud.) Athénből jelentik: Hadügyminiszteri rendelet jelent meg, mely a mozgósított csapatok 10-15 százalékát szabadságolja. Szalonikiből ideérkezett Castelnau tábornok és a királynál audiencián jelent meg.

Elsülyesztett angol és belga hajók.

Budapest, december 28. (Saj. tud.) Londonból jelentik: Egy 4512 tonnás angol és egy 4215 tonnás belga gőzöst német tengeralattjáró elsülyesztett. A megtorpedózott Vile Ciotat francia gőzössel nyolcvan elpusztultak.

IRODALOM

Uj Idők. Az Uj Idők legújabb számában Csathó Kálmán folytatja Varju a toronyórán című regényét. Megemlíthetjük még Gárdonyi Géza Palika jó című novelláját, Heroeg Ferenc Az idén nem lesz karácsony című megemlékezését, Pekár Gyula Diplomáciai küldetés című elbeszélését, Malonyay Dezső Nászutazás című regényét, és Szaboleska Mihály Karácsony című versét. Költeményt irtak még: Abrányi Emil: Ujjá szűletés, Zichy Lajos: Fiatal szívek kórusa és Farkas Imre Képek címmel, Móricz Pál Jókai Mórról emlékezik meg, Cholnoky Jenő dr pedig Szibériáról ír. A Pillanatfelvételek rovata és a Távozó katonák bucsusorai egészítik ki a lap szövegrészét. — Az Uj Idők előfizetési díja negyedévre öt korona, fél évre tíz korona.

A Vasárnapi Ujság december 26-i száma pompás haretéri képeket közöl összes haretereinkről, — csupa érdekes új felvétel, melyek elevenen, szemléletesen mutatják be a haretéren és a haretér mögött folyó életet. Szépirodalmi olvasmányok: Abrányi Emil verse, Laczkó Géza és Kuprin regénye, Szöllösi Zsigmond tárcacikke. Egyéb közlemények: Van Dyck pompás karácsonyi képe s a rendes heti rovatok: a háboru napjai. Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás, stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem utca 4.).

Az Élet szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) most megjelent karácsonyi számában Prohászka Ottokár ir vezető cikket a karácsony hősiessz motívumáról; gróf Vay Péter Koreáról ir gyönyörű felvételekkel illusztrált ismertetést, mely különösen a világpolitikai helyzet aktualitásánál fogva elsőrangú érdeklődésre számíthat: Margitay Ernő a gyermekjátékokat ismerteti iparművészeti szempontból, a szöveget sok szép kép kíséri. Költeményeket irtak e számba: Anka János, Boros Ferenc, Lampírt Géza, Sik Sándor és Takács Edith; míg elbeszéléseket Harsányi Lajos, Marosi Arnold és Pásztor József. E számban fejeződik be az eseményekben gaz-

dag Sienkiewicz-regény, a „Sivatagban, 6s-erdőben...”, mely Bányai Károly kitűnő fordításban sok élvezetet nyújtott az Élet olvasóinak. A rovatok mind élőknek és színesnek, melyeket még felülmul a gyönyörű haretéri és más aktuális felvételek egész gyűjteménye, úgy, hogy az Élet karácsonyi száma egyenesen a szenzáció erejével hat. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. Előfizetési ár félévre 10 korona. Mutatványszámot készségeggel küld a kiadóhivatal.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
28991—1915 szám.

Hirdetmény:

az egyes ásványolaj termékek, a benzol és kátrányolaj termékek forgalmának szabályozásáról.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala a m. kir. minister 4452—1915 M. E. sz. rendelete értelmében a fenti anyagok bejelentésére nézve a következőkre hívja fel a város területén levő érdekeltek figyelmét.

- Bejelentési kötelezettség:
Bejelentendők:
1. a nyers ásványolaj készletek;
2. a nyers ásványolajból nyert termékek készletei;

3. mindennemű benzolkészlet.
4. mindennemű kátrányolajkészlet.
Kötelesek tehát bejelenteni készleteiket:
1. Ásványolajtermékek előállításával foglalkozó vállalatok nyers ásványolajkészletük és ásványolajtermékeik egész mennyisége tekintetében.
2. Benzol v. kátrányolaj készítésével foglalkozó vállalatok ezen anyagok mennyisége tekintetében.
3. Kereskedelmi vállalatok, szövetkezetek, benzin, világító kőolaj, gázo aj, motorolaj, kenőolaj, benzol és kátrányolaj készleteik tekintetében, ha készletük 1916 január 1-én a kenőolajból 10 métermázsát, a többiből pedig anyagokint az 50 métermázsát meghaladja.
4. Mindazok, kik nem esnek az 1. 3. pont alá, ha készletük valamely hó 1-én vagy 15-én kenőolajból 10, világító kőolajból 50 métermázsát meghalad.

A keresk. minister ur a fenti vállalatok bizonyos csoportjait a bejelentés alól fölmentette és a bejelentési kötelezettséget az itt nem említett vállalatokra nézve is kiterjesztheti.
A bejelentésre kötelezettek kötelesek készleteiket az 1916 január 1-én levő állapot szerint január 5-ig bejelenteni.

Ugyanezek és pedig a 2. §. 3. pontjában említettek akkor is ha készletük csökkent, kötelesek bejelenteni:

1. azt a mennyiséget, amelyet az előző bejelentés óta szereztek.
2. azt a mennyiséget, amellyel készletük apadt.
3. tényleges készletet.

Ugyancsak bejelentendők a fuvarozás alatt álló készletek is, amelyeket megérkezésük után azonnal be kell jelenteni.

A bejelentéshez bejelentő lapot és borítékot az elsőfoku iparhatóságnál (Rendőrség il. em. 18.) lehet kapni s a borítékon megjelölt helyre kell beküldeni.

Az ásványolaj termékek, a benzol és kátrányolaj termékek zár alá vétele.

Azon anyagok, melyekre nézve a zár alá való vétel kiterjed, a következők:

1. minden fajtájú benzin;
2. minden fajtájú gázolaj;
3. hengerolaj;
4. vulkánolaj;
5. motorbenzol;
6. kátrányolaj

A zár alá vétel hatálya, hogy a zár alá vett anyagot csakis ministeri engedéllyre lehet elidegeníteni, oly mennyiségbe és minőségbe, amelyre a beszerzési előleg szól.

A beszerzési engedélyt a keresk. illetve földmivélsügyi minister ur állítja ki az csak az abban megjelölt időre szól. A katonai igazrészére való eladásnál nem szükséges engedély, ha a megrendelés tényleg a kat. hatóságtól származik.

Az ásványolaj termékeknek, benzolnak és kátrányolaj termékeknek, közszükségleti cölakra való biztosítása.

Amennyiben a lakosságnak közérdekből szükséges ellátása vagy valamely sürgős szükséglet szabad kézből való vétel útján, vagy egyáltalán nem, vagy csak n. hezen volna felezhető, a keresk. minister elrendelheti a szükséges anyagok igénybe vételét és megbizhatja a közigazg. hatóságot a maximális árak megállapítására is.

Azon beszerzési engedélyek, melyeket a cs. és kir. hadügyminister és földmivélsügyi minister még ezen rendelet előtt állított ki, ezen rendelet érvénybeléptetésétől még 1 hónapig érvényesek.

Aki a jelen rendeletben foglaltakat be nem tartja, 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtatik.

Nagyvárad, 1915. december 25.

Rendőrfőkapitányság.

A Katholikus Növédelmi Hivatal

által (Teleky-utca 13, telefon 5—39 szám)

AJÁNLKOZNAK: Posta- és villanyoshoz; gondnoki, házvezetői, irodai munkára; társalkodó-, ápoló- és házi- varrónőnek; irodaszolgának egy férfi, aki tud magyarul, németül, románul, üzletben kiszolgálásra; főzőnőnek kórház vendéglő vagy intézetbe; felsőruha és fehérnemű varrás-, foltozás-, harrisnyafejelés-, mosás-, vasalás és könnyebb szűcs munkára; házhoz járok takarításra, napszámra; gyermek mellé, mindenek- és kocsisnak. Ötvenkét éves nagyonintelligens külsejű urinő házvezetőnőnek (főzésre). A legfinomabb ételeket is elkészíti, nagy fizetésre nem reflektál, jó bánásmód a kivánsága. Leginkább papi házhoz szeretne menni.

KERESNEK: Bejárónőt, egy leányt gyermek mellé, szobalányt és inast.

Mindenre nézve felvilágosítást nyújt a növédelmi hivatal.

Hivatalos órák vásár- és ünnepnap kivételével:

hétfő, szerda, péntek délelőtt 9—12-ig,

kedd, csütörtök, szombat d. u. 3—5-ig.

A katolikus növédelmi hivatalban a **TISZANTÚLRA** is lehet előfizetni.

**Belépési felhívás
a Népszövetségi Hitelszövetkezet
IV. évtársulatába.**

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1916 január 1-én IV-ik évtársulatát nyitja meg.

Az előbbi üzletek, — dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folyik.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek már most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a reájuk eső nyereséget is.*

A tagok a befizetett összeg $\frac{1}{4}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírral vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s ki-ki heti betéje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagassabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

*Vidéki tagok a befizetést posta útján eszközölhetik.

Bőrhulladékok!
Nagyban és kicsinyben

Postacsomag mintául bórmentve 10 kor. utánvétellel.

Stern Miklós
NAGYVÁRAD
Kossuth-utca 4. sz.

BELÉPÉSI FELHÍVÁS

**„Polgári takaré- és segélyszövetkezet”
21-ik ÉVTÁRSULATÁBA.**

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet” 1916. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1918. év végéig tart. — Mindenki tetszésszerűen szabadon jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 1 korona fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyereséget hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg $\frac{1}{10}$ részét minden előleges bejelentés nélkül kölcsönképp felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai eszközök útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 50 fillér beiratási díj fizetendő s egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja saját nevére írt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1916. január 1-től kezdődő 21-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlet-helyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 6. sz.) mielőbb jeleljenek sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1915. december hó.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet” igazgatósága.

Kiadó

Rimanóczy-utca 11. sz. házban (volt Darvas-féle palota.) első emeleten nagyuri lakás, 6 szoba, télikert, hall, díszkert, autogarage, központi fűtéssel, stb. 1916. május 1-re. Ugyanott a földszinten egy nagy iroda helyiség 1916. május 1-re. Ezredévi emléktér felé 4 szobás lakás azonnal kiadó. Gróf Vécsey-u. 4. sz. házban (Rulikovszky-ut.) két szép 4 szobás lakás, fürdőszobával azonnal kiadó. Értekezni lehet a

Nagyvárad, Takarékpénztárban, Telek-y-u. 2.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA ÉS RAKTÁR:

TELEFON 514.

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

TELEFON 514.

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy a

WOLFRAM LÁMPÁK

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Költségvetések ingyen. Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését. Csillárok, izzólámpák állandóan nagy választékban kaphatók. Villamos motorok $\frac{1}{4}$ lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.

**Belépési felhívás
a Népszövetségi Hitelszövetkezet
IV. évtársulatába.**

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1916 január 1-én IV-ik évtársulatát nyitja meg.

Az előbbi üzletek, — dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folyik.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek már most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a reájuk eső nyereséget is.*

A tagok a befizetett összeg $\frac{1}{4}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírral vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s ki-ki heti betéje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagassabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

*Vidéki tagok a befizetést posta útján eszközölhetik.

Bőrhulladók!
Nagyban és kicsinyben

Postacsomag mintául bórmentve 10 kor. utánvétellel.

Stern Miklós
NAGYVÁRAD
Kossuth-utca 4. sz.

BELÉPÉSI FELHÍVÁS
a „Polgári takaré- és
segélyszövetkezet”
21-ik ÉVTÁRSULATÁBA.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet” 1916. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1918. év végéig tart. — Mindenki tetszésszerűen szabadon jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 1 korona fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önszegélyt nyújtani amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyereséget hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg $\frac{1}{10}$ részét minden előleges bejelentés nélkül kölcsönképp felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai eszközök útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 50 fillér beiratási díj fizetendő s egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja saját nevére írt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1916. január 1-től kezdődő 21-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlet-helyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 6. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1915. december hó.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet” igazgatósa.

Kiadó

Rimanóczy-utca 11. sz. házban (volt Darvas-féle palota.) első emeleten nagyuri lakás, 6 szoba télikert, hall, diszkert, autogarage, központi fűtéssel, stb. 1916. május 1-re. Ugyanott a földszinten egy nagy iroda helyiség 1916. május 1-re. Ezredévi emléktér felé 4 szobás lakás azonnal kiadó. Gróf Vécsey-u. 4. sz. házban (Rulikovszky-ut.) két szép 4 szobás lakás, fürdőszobával azonnal kiadó. Értekezni lehet a

Nagyvárad Takarékpénztárban. Telek-u. 2.

NAGYVÁRAD VÁROS		
VILLAMOS MŰVE		
IRODA ÉS RAKTÁR:		
TELEFON 514.	NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.	TELEFON 514.
◆	<p>Értesítjük a m. t. közönséget, hogy a WOLFRAM LÁMPÁK ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Költségvetések ingyen. Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését. Csillárok, izzólámpák állandóan nagy választékban kaphatók. Villamos motorok $\frac{1}{4}$ lóerőtől minden nagyságban.</p>	◆
Főszerelő telefonja 55.		Főszerelő telefonja 55.